

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ДОВІДНИК
ОСНОВНИХ ПРАВ, ГАРАНТІЙ ТА ПЛЬГ
ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Харків 2025

УДК 342.7:[364:355.08]

Д58

JEL classification: K11, K12, K23, K31

DOI 10.37772/978-617-7806-61-4

*Рекомендовано до друку вченою радою
Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку
Національної академії правових наук України
(протокол № 2 від 26.02.2025 р.)*

Колектив авторів:

С.В. Глібко, В.П. Кохан, А.М. Любич, І.А. Селіванова, В.І. Шевердіна,
О.В. Корват, І.О. Мамаєв

Д58 **Довідник** основних прав, гарантій та пільг ветеранів війни за законодавством України / за ред. С.В. Глібко – Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2025. 56 с.

ISBN 978-617-7806-61-4

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ.....	4
РОЗДІЛ 2. ПРАВА, ГАРАНТІЇ ТА ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ У СФЕРІ ПРАЦІ.....	17
РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА, ГАРАНТІЇ ТА ПІЛЬГИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	20
РОЗДІЛ 4. ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ У СФЕРІ ЖИТЛА І ЖИТЛОВО- КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ	24
РОЗДІЛ 5. ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ	35
РОЗДІЛ 6. ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ	37
РОЗДІЛ 7. ПРАВО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НА НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ.....	39
РОЗДІЛ 8. ПРАВО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ	41
РОЗДІЛ 9. ПРАВО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НА ОТРИМАННЯ ГРАНТІВ НА СТВОРЕННЯ АБО РОЗВИТОК ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ	43
РОЗДІЛ 10. ВЕБ-ПОРТАЛИ ПОСЛУГ ТА САЙТИ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	45
ДОДАТОК №1	54

РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ

Нормативно-правова база

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
- Постанова КМУ «Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни» від 14 серпня 2019 р. № 700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-п#Text>.
- Постанова КМУ «Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни» від 12.05.1994 р. № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-94-%D0%BF#Text>.
- «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; Перелік від 16.02.1994 № 94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94-94-п#Text>.
- Постанова КМУ «Деякі питання Міністерства у справах ветеранів» від 27.12.2018 р. № 1175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-2018-%D0%BF#Text>

3 питань визнання статусу учасника бойових дій та учасника війни:

- Постанова КМУ «Питання надання статусу учасника війни деяким особам» від 23.09.2015 р. № 739. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2015-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про комісії для розгляду питань, пов'язаних із встановленням статусу учасника війни, відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх [...]» від 26.04.1996 р. № 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/458-96-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій [...]» від 20.08.2014 р. № 413. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF#Text>.
- Наказ Міноборони України «Про затвердження Положення про комісії Міністерства оборони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, учасниками війни [...]» від 10.11.2022 р. № 369. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1441-22#Text>.
- Наказ СЗРУ «Про затвердження Положення про Комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій у Службі зовнішньої розвідки України [...]» від 31.01.2023 р. № 236-ВС. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0360-23#Text>.
- Наказ ЦУ СБУ «Про затвердження Положення про комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій в Службі безпеки України» від 24.02.2023 р. № 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0514-23#Text>.

- Наказ Держспецзв'язку «Про затвердження Положення про Комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій у Державній службі спеціального зв'язку та захисту [...]» від 06.02.2019 р. № 63. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0210-19#Text>.
- Наказ Управління державної охорони «Про затвердження Положення про комісію Управління державної охорони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій» від 17.12.2024 р. № 1192. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0140-25#Text>.
- Наказ Мінветеранів «Про затвердження Положення про міжвідомчу комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги [...]» від 26.02.2021 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0521-21#Text>.
- Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій у Міністерстві юстиції України» від 18.12.2023 р. № 4324/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2201-23#Text>.
- Наказ Мінфіну України «Про затвердження Положення про Комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій у Державній фіскальній службі України» від 14.11.2016 № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1553-16#Text>.
- Наказ МВС України «Про затвердження Положення про комісію Міністерства внутрішніх справ України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, учасниками війни» від 23.05.2019 р. № 395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0588-19#Text>.
- Наказ МВС України «Про затвердження Положення про комісію Національної поліції України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, учасниками війни поліцейських [...]» від 23.05.2016 р. № 405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0857-16/#Text>.
- Наказ МВС України «Про затвердження Положення про комісію Головного управління Національної гвардії України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій [...]» від 06.11.2018 р. № 887. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1339-18#Text>.
- Наказ МВС України «Про затвердження Положення про комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій у ДСНС [...]» від 22.12.2018 р. № 1048. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0055-19#Text>.
- Наказ МВС України «Про затвердження Положення про комісію Адміністрації Державної прикордонної служби України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій [...]» від 15.04.2019 р. № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-19#Text>.

Система соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України – сукупність органів державної влади, підприємств, установ, організацій, які взаємодіють між собою та іншими

системами державного управління з метою формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.

Відповідно до чинного законодавства ветеранами війни є особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав. Особи, які мають право на такі статуси, безпосередньо брали участь або залучалися до участі в бойових діях.

До ветеранів війни належать:

- учасники бойових дій;
- особи з інвалідністю внаслідок війни;
- учасники війни;
- постраждалий учасник Революції Гідності;
- члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни;
- члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

Наразі Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року №3551-ХІІ (зі змінами) та інші спеціальні НПА містять понад 40 пільг, які надаються різними органами державної влади.

Деякі з них:

- 1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- 2) першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);
- 3) безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування.
- 4) 75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством;
- 5) 75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.
- 6) 75-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;
- 7) безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів.
- 8) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

9) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

10) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

11) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки із збереженням заробітної плати строком 14 календарних днів на рік;

12) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації;

13) першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом;

14) одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і подвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва.

15) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;

16) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

17) зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства;

18) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів;

19) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

20) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду;

21) учасникам бойових дій на території інших держав надається переважне право на вступ до закладів вищої, фахової передвищої освіти, право на позаконкурсний вступ до закладів професійної (професійно-технічної) освіти і на курси для одержання відповідних професій.

Порядок надання пільг та компенсацій визначаються Кабінетом Міністрів України.

Щоб оформити пільги передусім необхідно зареєструватися в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги.

Перелік документів:

1. Заява встановленого зразка про надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу;
2. Документ, що підтверджує право на пільгу (посвідчення УБД, посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни);
3. Паспорт, РНОКПП (ідентифікаційний код).

Куди звертатися:

- ✓ до органів Пенсійного фонду України (відділи обслуговування громадян у Харківській області, графік прийому і адреси доступні за посиланням <https://www.pfu.gov.ua/kh/category/kontakty/kontakty-pidvidomchyh-upravlin/> веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України (<https://portal.pfu.gov.ua/>)
- ✓ до виконавчого органу сільських, селищних, міських рад (Департаменту соціальної політики Харківської міської ради <https://soczahist.kh.ua/>);
- ✓ центри надання адміністративних послуг (у Харкові – Територіальні підрозділи ЦНАП м. Харкова, адреса і графік прийому доступні за посиланням <https://dozvil.kh.ua/addresses>, контактний номер 0800573434).

СУДОВА ПРАКТИКА ВИЗНАННЯ СТАТУСУ

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 5 листопада 2024 року, Справа № 620/2234/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122810672>

Суть позовних вимог:

Позивач звернувся до суду з вимогою визнати протиправними дії Управління соціального захисту населення Чернігівської районної державної адміністрації щодо відмови у наданні статусу особи з інвалідністю внаслідок війни. Він також вимагав повторного розгляду своєї заяви та видачі відповідного посвідчення.

Основні аргументи позивача:

Позивач отримав травму під час виконання військових обов'язків у 2023 році.

Відповідно до акту про нещасний випадок, травма була пов'язана з виконанням обов'язків військової служби.

Медико-соціальна експертна комісія встановила III групу інвалідності та визнала її пов'язаною з військовою службою.

Відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», позивач вважає, що має право на відповідний статус.

Заперечення відповідача:

Травма, хоча і отримана під час служби, не була спричинена безпосередньою участю у бойових діях або захисті Батьківщини.

Встановлення факту отримання інвалідності під час служби не є автоматичною підставою для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

Закон передбачає, що цей статус можуть отримати лише особи, які отримали інвалідність безпосередньо внаслідок виконання бойових завдань або участі у воєнних діях.

Рішення суду та аргументація:

Суд підтвердив, що позивач дійсно отримав травму під час військової служби.

Водночас, інвалідність була спричинена не участю у бойових діях, а випадком під час розвантаження деревини, що не є виконанням бойового завдання.

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» встановлює, що особами з інвалідністю внаслідок війни визнаються лише ті, хто отримав поранення або захворювання під час бойових дій або безпосереднього захисту Батьківщини.

Суд наголосив, що факт проходження військової служби та отримання травми під час неї не є достатнім для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

У зв'язку з цим суд відмовив у задоволенні позову.

Суд підтвердив право позивача на статус члена сім'ї померлого ветерана війни, визнав дії відповідача незаконними та зобов'язав видати посвідчення без додаткових вимог, а саме, не вимагати додатковий висновок ВЛК про причинно-наслідковий зв'язок смерті.

Рішення Хмельницького окружного адміністративного суду від 10 вересня 2024 р. справа № 560/7201/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121512371>

Позовні вимоги:

Позивач (дружина померлого ветерана війни) просила:

Визнати протиправними дії Управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради щодо відмови у встановленні їй статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.

Зобов'язати відповідача встановити їй цей статус та видати відповідне посвідчення.

Обґрунтування:

Позивач стверджувала, що її чоловік був визнаний інвалідом війни (III група) та мав відповідні пільги, тому вона має право на статус члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.

Відповідач відмовив у задоволенні заяви, посилаючись на відсутність висновку ВЛК щодо причинного зв'язку смерті чоловіка з виконанням військових обов'язків.

Рішення суду:

Позов задоволено: суд визнав, що статус інваліда війни (III група) вже був встановлений відповідним органом і відповідач не мав права вимагати додатковий висновок ВЛК про причинно-наслідковий зв'язок смерті.

Зобов'язано Управління праці та соцзахисту населення Хмельницької міськради встановити позивачу статус члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни та видати відповідне посвідчення.

Суд підтвердив право позивача на статус члена сім'ї загиблого ветерана війни, визнав дії відповідача незаконними та зобов'язав видати відповідне посвідчення, незважаючи на причини захворювання.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 25 жовтня 2023 року, Справа № 620/12258/23. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/114462967>

Позовні

ВИМОГИ:

Позивач (дружина померлого ветерана війни) просила:

Визнати протиправною відмову Управління соціального захисту населення Корюківської РДА у наданні їй статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.

Зобов'язати відповідача надати їй цей статус та видати відповідне посвідчення.

Обґрунтування:

Позивач доводила, що її чоловік за життя був учасником бойових дій, мав статус інваліда війни I групи та користувався відповідними пільгами.

Відповідач відмовив у наданні статусу, мотивуючи це тим, що захворювання, яке спричинило смерть чоловіка, пов'язане з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС, а не з бойовими діями.

Рішення суду:

Позов задоволено: суд визнав, що померлий мав статус інваліда війни та відповідні пільги, тому його дружина має право на встановлення статусу члена сім'ї загиблого ветерана війни.

Зобов'язано Управління соціального захисту населення Корюківської РДА надати позивачу відповідний статус та видати посвідчення.

Суд визнав, що дружина померлого ветерана війни має право на отримання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни та відповідного посвідчення, а бездіяльність Управління соціального захисту була незаконною.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 18 червня 2024 року, Справа № 240/32028/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119843945>

Позовні

ВИМОГИ:

Позивач (дружина померлого ветерана війни) просила:

Визнати бездіяльність Управління сім'ї та соціального захисту населення Бердичівської міської ради щодо відмови у встановленні статусу особи, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», протиправною.

Зобов'язати відповідача надати їй відповідний статус та видати посвідчення.

Обґрунтування позову:

Позивач була дружиною ОСОБА_2, який мав статус особи з інвалідністю внаслідок війни II групи через поранення, отримане під час військової служби в Афганістані.

Позивач подала заяву на отримання посвідчення члена сім'ї загиблого ветерана війни, однак отримала відмову, яку вважала незаконною.

Позиція відповідача:

Відповідач вважав, що п. 2 ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» не поширюється на дружину померлого, якщо ветеран не мав певного статусу за життя.

ОСОБА_2 не мав статусу учасника бойових дій – він був особою з інвалідністю внаслідок війни II групи через поранення, отримане під час проходження військової служби у Республіці Афганістан.

Рішення суду:

Позов задоволено частково:

Визнано протиправною бездіяльність відповідача щодо відмови позивачу у встановленні статусу.

Статус інваліда війни прирівнюється до ветерана війни, що підтверджено рішеннями Верховного Суду та правовим аналізом норм Закону.

Зобов'язано відповідача встановити позивачу статус особи, на яку поширюється чинність Закону № 3551-ХІІ, та видати посвідчення.

В іншій частині позовні вимоги відхилені.

СУДОВА ПРАКТИКА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ, ВИПЛАТИ КОМПЕНСАЦІЙ І ДОПОМОГИ

Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 16 травня 2024 року, Справа № 380/27563/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119094219>

Суть спору:

Позивач, учасник бойових дій та особа з інвалідністю внаслідок війни, звернувся до суду з вимогою:

визнати протиправним та скасувати податкове повідомлення-рішення ГУ ДПС у Львівській області від 08.09.2023 № 1945429-24/13-15, яким йому було нараховано податкове зобов'язання у розмірі 647,25 грн за 2022 рік (мінімальне податкове зобов'язання, далі – МПЗ). Позивач вважає, що як **учасник бойових дій**, відповідно до ст. 281 Податкового кодексу України (ПКУ), він **звільнений від сплати земельного податку**, а тому **не повинен платити і МПЗ**.

Позиція відповідача (ГУ ДПС у Львівській області):

Мінімальне податкове зобов'язання (МПЗ) **не є земельним податком** і має іншу правову природу.

ПКУ містить чіткий перелік земельних ділянок, які **не підлягають МПЗ**, але пільги для учасників бойових дій там **не передбачені**.

Позивач є власником земельної ділянки **0,7529 га** (сільськогосподарське призначення), що підпадає під оподаткування МПЗ.¹

Мінімальне податкове зобов'язання - не земельний податок, а мінімальна сума податків, яку має сплатити власник/користувач сільськогосподарської землі (пп. 14.1.114² ст. 14 ПКУ). Вперше введене Законом України № 1914-IX від 30.11.2021. Для фізичних осіб розраховується податковими органами **автоматично**, без декларацій. Відповідно до ст. 281 ПКУ, учасники бойових дій звільняються від **земельного податку**, але **не від МПЗ**. Законодавство **не містить норм**, які дозволяють поширювати пільги по земельному податку на МПЗ. Суд підкреслює, що МПЗ – це **різне зобов'язання**, а тому **пільга за ст. 281 ПКУ не застосовується**.

Висновок суду:

Податковий орган **правомірно** нарахував МПЗ, оскільки земельна ділянка позивача не підпадає під виключення, визначені п. 38.1.2 ст. 38 ПКУ.

Позивач не має права на звільнення від сплати МПЗ (ст. 281 ПКУ тут не діє).

Податкове повідомлення-рішення **залишене в силі**, а позовні вимоги **відхилені**.²

Коментар:

¹ **Мінімальне податкове зобов'язання - це не земельний податок**, а мінімальна сума податків, яку має сплатити власник/користувач сільськогосподарської землі (пп. 14.1.114² ст. 14 ПКУ). Вперше введене Законом України № 1914-IX від 30.11.2021. Для фізичних осіб розраховується податковими органами **автоматично**, без декларацій. Відповідно до ст. 281 ПКУ, учасники бойових дій звільняються від **земельного податку**, але **не від МПЗ**. Законодавство **не містить норм**, які дозволяють поширювати пільги по земельному податку на МПЗ. Суд підкреслює, що МПЗ – це **різне зобов'язання**, а тому **пільга за ст. 281 ПКУ не застосовується**.

² Значення рішення:

Підтверджує, що **МПЗ та земельний податок – це різні податки**.

Пільги для ветеранів війни (ст. 281 ПКУ) не поширюються на МПЗ.

Власники/користувачі земель с/г призначення не звільняються від МПЗ, навіть якщо вони мають пільги щодо земельного податку.

Апеляційний суд залишив рішення першої інстанції без змін.
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/120899348>

Суд підтвердив незаконність дій МОУ та зобов'язав його подати список на виплату компенсації, що відкриває шлях до отримання коштів позивачем. Водночас суд не вбачав підстав для додаткового контролю за виконанням рішення, оскільки МОУ ще не встигло його порушити після набрання ним законної сили.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 29 березня 2024 року, Справа № 240/26727/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118007194>

Суть позову

Позивач (ОСОБА_1), полковник юстиції запасу, учасник бойових дій та ветеран військової служби, звернувся до суду з вимогами:

Визнати протиправною бездіяльність Міністерства оборони України (МОУ) щодо невиконання норм законодавства про виплату військовослужбовцям компенсації за належне їм житло.

Зобов'язати МОУ подати на затвердження Міністру оборони України список осіб на виплату компенсації, включаючи позивача, у сумі 1 273 654,80 грн.

Зобов'язати МОУ подати до суду звіт про виконання рішення у місячний термін.

Позивач обґрунтовував свої вимоги тим, що він тривалий час перебуває на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та має право на грошову компенсацію. Проте МОУ затягує її виплату, навіть попри наявність позитивних судових рішень у його користь.

Заперечення відповідача

МОУ аргументувало свою позицію тим, що:

Позивачу було погоджено виплату компенсації **за умови фактичної здачі службового житла** в м. Житомирі.

Оскільки позивач не вжив дій для звільнення житла, виплата компенсації була затримана.

Висновки суду

Позивач має законне право на отримання грошової компенсації, оскільки:

Він перебуває на квартирному обліку з 2004 року.

Відповідні житлові комісії неодноразово ухвалювали рішення про надання йому компенсації.

Ухвалені судові рішення вже підтвердили його право на компенсацію.

МОУ протиправно затримувало виплату компенсації, адже:

МОУ двічі приймало незаконні рішення про відмову у виплаті компенсації (протоколи №86 від 27.10.2020 і №40 від 10.06.2022), які були скасовані судами.

МОУ вже погодило виплату, але включило умову "здачі службового житла", яка була **визнана незаконною та скасована судом** (рішення від 08.12.2023 у справі №240/17376/23).

МОУ, всупереч законодавству, не подало на затвердження Міністру оборони України список осіб на виплату компенсації, чим порушило права позивача.

Суд задовольнив позов частково:

Визнав протиправною бездіяльність МОУ щодо неподання списку осіб на виплату компенсації.

Зобов'язав МОУ подати список виплати грошової компенсації в сумі 1 273 654,80 грн.

Відмовив у вимозі подати звіт про виконання рішення, вказавши, що наразі немає підстав вважати, що МОУ умисно ухилятиметься від виконання судового рішення.

Рішення Київського окружного адміністративного суду від 26 червня 2023 року, Справа № 320/3554/22. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/111780776>

Суть позовних вимог:

Позивач звернувся до суду з позовом до Управління соціального захисту населення Бучанської районної державної адміністрації Київської області про:

визнання протиправними дій відповідача щодо нарахування та виплати не в повному розмірі щорічної грошової допомоги до 5 травня, передбаченої ст. 13 Закону України **"Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"**;

зобов'язання відповідача здійснити перерахунок і виплатити позивачу повний розмір щорічної грошової допомоги з урахуванням уже виплачених сум.

Основні аргументи позивача:

Позивач має статус **особи з інвалідністю внаслідок війни III групи**, що підтверджується посвідченням.

Законодавство України (ст. 13 Закону України **"Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"** у редакції від 25 грудня 1998 р.) передбачає, що особи з інвалідністю III групи внаслідок війни мають право на щорічну грошову допомогу **у розмірі семи мінімальних пенсій за віком**.

Виплачена сума допомоги (3391 грн у 2021 році) є **значно меншою** за передбачений законом розмір.

Конституційний Суд України своїм рішенням від **27 лютого 2020 р. № 3-р/2020** визнав неконституційним обмеження виплат, встановлене Бюджетним кодексом, а отже, Кабінет Міністрів України не мав права встановлювати менші розміри допомоги.

Дії відповідача суперечать Конституції України та рішенням Верховного Суду.

Заперечення відповідача:

Відповідач не подав відзиву на позов, не надав жодних доказів чи заперечень, хоча був належним чином повідомлений про розгляд справи.

Рішення суду та його аргументація:

Факт інвалідності позивача та його право на допомогу підтверджено.

Суд встановив, що відповідач виплатив позивачу грошову допомогу в розмірі **3391 грн**, що є значно нижчим за **сім мінімальних пенсій за віком**, передбачених ст. 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Конституційний Суд України визнав неконституційним положення, що дозволяло Кабінету Міністрів України визначати розмір допомоги "в межах бюджетних призначень".

З моменту рішення Конституційного Суду (27.02.2020), розміри допомоги мають визначатися без обмежень, встановлених Кабміном.

Суд послався на рішення Верховного Суду від 29.09.2020 р., залишене в силі Великою Палатою Верховного Суду 13.01.2021 р., у якому аналогічні позови були задоволені.

Висновок суду: Позивач мав право на виплату в розмірі **семи мінімальних пенсій за віком**, і відповідач протиправно зменшив цю суму.

Рішення суду:

Суд задовольнив позов у повному обсязі та зобов'язав відповідача здійснити перерахунок і виплатити недоотриману суму допомоги за 2021 рік.

Рішення стосується забезпечення прав ветеранів, але суд став на бік Пенсійного фонду, визнавши, що після змін у законодавстві виплата до 5 травня скасована, а замість неї введена інша виплата – до Дня Незалежності України.

Рішення Сумського окружного адміністративного суду від 12 лютого 2024 року, Справа № 480/11143/23. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/116926474>

Суть позовних вимог:

Позивач (учасник бойових дій) оскаржив бездіяльність Головного управління Пенсійного фонду України в Сумській області щодо невиконання щорічної разової грошової допомоги до 5 травня 2023 року у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком, як передбачено ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Позивач вимагав нарахувати та виплатити недоотриману суму.

Основні аргументи позивача:

Відповідно до ч. 5 ст. 12 Закону, позивач має право на отримання щорічної разової допомоги у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком.

Виплата у меншому розмірі суперечить нормам закону та рішенням Конституційного Суду України.

Заперечення відповідача:

Виплата грошової допомоги у 2023 році регулюється не статтею 12 Закону, а постановою Кабінету Міністрів України № 754 від 21.07.2023 року, яка встановлює новий механізм разової виплати до Дня Незалежності України.

Позивач отримав разову допомогу у розмірі 1000 грн відповідно до встановленого порядку.

Ст. 12 Закону була змінена у 2023 році, і тепер виплата здійснюється на основі рішень Кабінету Міністрів у межах бюджетних призначень.

Рішення суду та аргументація:

Суд відмовив у задоволенні позову, визнавши, що позивач отримав одноразову допомогу до Дня Незалежності у встановленому розмірі.

Суд визнав, що після змін до ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у 2023 році, розмір та порядок виплати визначається Кабінетом Міністрів, а не безпосередньо законом.

Конституційне рішення від 27.02.2020 № 3-р/2020 не застосовується до даної ситуації, оскільки стосується виплат до 5 травня, які у 2023 році взагалі не передбачені законом.

Суд дійшов висновку, що дії Пенсійного фонду були правомірними, оскільки виплата здійснена у розмірі, визначеному Кабінетом Міністрів.

РОЗДІЛ 2. ПРАВА, ГАРАНТІЇ ТА ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ У СФЕРІ ПРАЦІ

Нормативно-правова база

- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
- Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
- Закон України «Про зайнятість населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
- Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності» від 21.06.2017 р. № 432. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2017-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці» від 20.03.2013 р. № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207-2013-%D0%BF#Text>.
- Наказ Міністерства розвитку економіки України «Про затвердження Переліку професій, спеціальностей, для навчання за якими може бути виданий ваучер»: від 11.04.2023 р. № 2040. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0793-23#n7>.
- Постанова КМУ «Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти» від 23.11.2016 р. № 975. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/975-2016-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Деякі питання ментальної, спортивної, фізичної, психологічної реабілітації та професійної адаптації ветеранів війни, членів їх сімей та деяких інших категорій осіб»: від 18.03.2024 р. № 307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/307-2024-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про реалізацію експериментального проекту з організації професійного навчання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю

внаслідок війни в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Державної служби зайнятості» від 15.09.2023 р. № 984 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984-2023-%D0%BF#Text>.

Основні трудові права та гарантії

- Працевлаштування
- Професійна адаптація
- Пільги на здобуття освіти, позаконкурсний вступ до ЗВО
- Ваучер на підвищення кваліфікації, перекваліфікації
- Допомога по безробіттю

Додаткові трудові права та гарантії

Трудові права та гарантії	Хто має право
Збереження місця роботи під час мобілізації	– Учасники бойових дій – Особи з інвалідністю внаслідок війни
Збереження місця роботи під час скорочення або реорганізації	– Учасники бойових дій – Особи з інвалідністю внаслідок війни
100% середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи на випадок непрацездатності	– Учасники бойових дій – Особи з інвалідністю внаслідок війни
Надання чергової відпустки у зручний час	– Учасники бойових дій – Особи з інвалідністю внаслідок війни – Члени сімей загиблих
Додаткова оплачувана відпустка (раз на рік, надається право на додаткову відпустку із збереженням заробітної плати строком 14 календарних днів (без збереження з/п для сімей загиблих)	– Учасники бойових дій – Особи з інвалідністю внаслідок війни – Члени сімей загиблих

Додаткові трудові гарантії особам з інвалідністю внаслідок війни

- Відсутність випробовуваного строку при прийнятті на роботу осіб з інвалідністю, які направлені відповідно до рекомендацій МСЕК
- Робота у нічний час та надурочні години допускаються лише за згоди особи з інвалідністю і якщо це не суперечить медичним показанням
- Право на неповний робочий тиждень та пільгові умови праці згідно з програмою реабілітації.

Додаткові відпустки:

- право на повну тривалість щорічної основної відпустки у перший рік роботи до спливу шестимісячного терміну безперервної роботи;
- особам з інвалідністю I і II груп – 30 календарних днів щорічної основної відпустки (оплачувані) та додаткові 60 днів неоплачуваної відпустки;

- особам з інвалідністю III групи – 26 календарних днів щорічної основної відпустки та додаткові 30 днів неоплачуваної відпустки
- Можливість дострокового розірвання строкового трудового договору в разі хвороби або інвалідності, які перешкоджають виконанню роботи за договором.

Перелік документів:

1. Посвідчення учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни або учасника війни або члена сімей загиблих.
2. Заява про отримання послуги або пільги, оформлена і подана у паперовій або електронній формі до відповідного органу державної влади.

Куди звертатися:

- ✓ до Державної служби зайнятості у Харківській області <https://kha.dcz.gov.ua/>. Контактні телефони Харківського обласного центру зайнятості, вул. Громадського Олега, 1-А, м. Харків, 61068. Графік роботи: понеділок - п'ятниця 8:30 - 17:00 (перерва - 12:30 - 13:00).
- ✓ до територіальних органів соціального захисту – Департаменту соціальної політики Харківської міської ради (<https://soczahist.kh.ua/>), з адресами та графіком прийому громадян можна ознайомитися на сайті.
- ✓ до відділу кадрів підприємства, установи, організації, де працював/працює ветеран війни.

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА, ГАРАНТІЇ ТА ПІЛЬГИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Нормативно-правова база

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
- Постанова КМУ «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення» від 25.03.2009 р. № 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-п#Text>.
- Постанова КМУ «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань» від 17.08.1998 р. № 1303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-п#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб санаторно-курортним лікуванням» від 31.03.2015 р. № 200. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2015-п#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян» від 17.06.2004 р. № 785. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/785-2004-п#Text>.

З питань визнання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни:

- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення [...]» від 08.09.2015 р. № 685. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685-2015-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Деякі питання встановлення зв'язку інвалідності з пораненнями чи іншими ушкодженнями здоров'я» від 25.04.2018 р. № 306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/306-2018-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» від 15.11.2024 р. № 1338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-2024-%D0%BF#n914>.

- Постанова КМУ «Деякі питання встановлення факту безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави [...]» від 07.07.2023 р. № 685. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685-2023-%D0%BF#Text>.

- Наказ Міноборони України «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» від 14.08.2008 р. № 402. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#Text>.

- Наказ МВС України «Про затвердження Положення про діяльність медичної (військово-лікарської) комісії МВС» від 03.04.2017 р. № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0559-17#Text>.

Держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають або перебували на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей. Закон України «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців» відповідно до Конституції визначає основні засади державної політики у сфері соціального забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей, гарантує військовослужбовцям та членам їх сімей в економічній, соціальній, політичній сферах сприятливі умови для реалізації їх конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення.

Міністерство у справах ветеранів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни й посідає вагомe місце в забезпеченні медичними гарантіями ветеранів.

Категорії осіб, які мають право на отримання пільг:

- учасники бойових дій;
- особи з інвалідністю внаслідок війни;
- учасники війни;
- постраждалий учасник Революції Гідності;
- члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни;
- члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

Статус та право на пільги таким особам підтверджує наявність відповідного посвідчення.

Види пільг у сфері охорони здоров'я:

I. Безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення.

Де отримати пільгу ?

- в аптеках, які мають договір із Національною службою здоров'я та позначені спеціальною наліпкою з логотипом НСЗУ (одержання ліків);
- в медичному закладі, в якому ви проходите стаціонарне чи амбулаторне лікування.

Які документи необхідні для одержання ліків?

- електронний або паперовий рецепт сімейного або лікуючого лікаря;
- посвідчення ветерана (УБД або особи з інвалідністю внаслідок війни).

II. Першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів) за рахунок місцевих бюджетів.

Де отримати інформацію щодо умов отримання пільги ?

- звернутись до органу місцевого самоврядування та/або в місцеву державну адміністрацію за фактичним місцем проживання.

Де отримати пільгу у м. Харкові?

- Харківський національний медичний університет;
- Міська стоматологічна поліклініка №4;
- Міська стоматологічна поліклініка №7;
- Міська стоматологічна поліклініка №6;
- Міська стоматологічна поліклініка №2;
- Міська стоматологічна поліклініка №8;
- Міська стоматологічна поліклініка №3;
- Міська стоматологічна поліклініка №5.

Адреси клінік можна дізнатися, зателефонувавши до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77 і повідомивши область.

Які документи необхідні для одержання послуги ?

- посвідчення ветерана (УБД або особи з інвалідністю внаслідок війни).

III. Безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування.

Де отримати пільгу ?

- звернутись до органу соціального захисту населення за місцем фактичного проживання (Департаменту соціальної політики у м. Харкові <https://soczahist.kharkov.ua/>, Телефон приймальні 760-77-84, e-mail: dsp34756609@city.kharkiv.ua)

Які документи необхідні для одержання путівки?

- заяву (за зразком органу соціального захисту);
- медичну довідку лікувальної установи за формою № О7О/о;
- копію посвідчення ветерана (УБД або особи з інвалідністю внаслідок війни);
- копію військового квитка (за наявності);
- копію документа, що підтверджує безпосередню участь (забезпечення проведення) у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони.

Для одержання путівки ветеран війни повинен перебувати на обліку в органах соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання або за фактичним місцем проживання (для внутрішньо переміщених осіб).

Скористатися пільгою щодо безоплатного забезпечення санаторно-курортним лікуванням можна один раз на рік.

IV. Інші види послуг

- Щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів (для УБД та осіб з інвалідністю внаслідок війни);
- Безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами (для осіб з інвалідністю внаслідок війни);
- Першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація (для УБД);
- Позачергове обслуговування амбулаторно-поліклінічними закладами, а також позачергова госпіталізація (для осіб з інвалідністю внаслідок війни).

Куди звертатися:

✓ До надавачів послуг – закладів охорони здоров'я всіх форм власності, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та уклали з Національною службою здоров'я договір про медичне обслуговування із зубопротезування окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

РОЗДІЛ 4. ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ У СФЕРІ ЖИТЛА І ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

ОПЛАТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Нормативно-правове забезпечення

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
- Постанова КМУ «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування» від 06.08.2014 р. № 409. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/409-2014-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про Реєстр осіб, які мають право на пільги» від 29.01.2003 р. № 117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/117-2003-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання пільг, компенсацій і гарантій працівникам бюджетних установ, військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу» від 31.03.2003 р. № 426. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/426-2003-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання пільг окремим категоріям громадян з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї» від 04.06.2015 № 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2015-%D0%BF#Text>.
- Постанова КМУ «Деякі питання надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі» від 17.04.2019 № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2019-%D0%BF#Text>.

Пільги на оплату житлово-комунальних послуг

- плата за користування житлом (квартирна плата);
- плата за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами);
- знижка вартості палива, в т.ч. рідкого, – для осіб, які проживають у будинках без центрального опалення.

Соціальні нормативи, в межах яких надається пільга на оплату житлово-комунальних послуг, встановлені постановою КМУ від 6 серпня 2014 року № 409 «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування».

Знижка вартості комунальних послуг залежить від соціального статусу пільговика:

- особам з інвалідністю внаслідок війни – знижка 100% (без врахування доходів)
- учасникам бойових дій – знижка 75% (без врахування доходів),
- учасникам війни – знижка 50% (з врахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї пільговика в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців).

Пільги на оплату житлово-комунальних послуг надаються ветеранам війни та членам їх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла та форми власності на нього.

На який термін призначають пільги?

- Учасникам бойових дій – безстроково.
- Особам з інвалідністю внаслідок війни – на строк дії посвідчення, що підтверджує відповідний статус.
- Учасникам війни – протягом 12 місяців з місяця визначення відповідного права на пільгу.
- У випадку, якщо пільговик користується пічним опаленням та скрапленням газом для приготування їжі, для отримання пільги на ці послуги потрібно звертатися щороку.

Перелік документів:

1. Заява про оформлення пільги
2. Оригінал та копія пільгового посвідчення
3. Оригінал та копія паспорту
4. Оригінал та копія реєстраційного номеру облікової картки платника податків
5. Документи, що підтверджують родинний зв'язок;
6. Оригінал та копії свідоцтво про народження неповнолітніх дітей пільговика
7. Будь-який офіційний документ, що підтверджує фактичне місце проживання (за потреби).
8. Квитанції про сплату рахунків за комунальні послуги.
9. Номер рахунка (за стандартом IBAN) та найменування банку, в якому відкрито рахунок.

Куди звертатися:

- ✓ Пенсійний фонд України: 1) мобільний додаток Пенсійного фонду України; 2) веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України (<https://portal.pfu.gov.ua/>);

- ✓ центри надання адміністративних послуг (у Харкові – Територіальні підрозділи ЦНАП м. Харкова, адреса і графік прийому доступні за посиланням <https://dozvil.kh.ua/addresses>, контактний номер 0800573434);
- ✓ виконавчий орган сільських, селищних, міських рад;
- ✓ виконавчий комітет сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад;
- ✓ надіслання їх поштою або в електронній формі (через офіційний веб-сайт Мінсоцполітики <https://www.msp.gov.ua/>)
- ✓ портал Дія <https://diia.gov.ua/searchresult?key=undefined>
- ✓ до організацій-надавачів житлово-комунальних послуг та послуг зв'язку за місцем проживання (наприклад, до підприємства електромережі, управління газового господарства тощо) з письмовою заявою та документами, що підтверджують право на пільги.

КОМПЕНСАЦІЯ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ НА ПРИДБАННЯ ЖИТЛА

Нормативно-правове забезпечення

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Постанова КМУ «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей» від 19 жовтня 2016 р. № 719 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/719-2016-%D0%BF#Text>

Отримати компенсацію мають право:

- особи з інвалідністю внаслідок війни I та II групи (АТО/ООС/заходи оборони, участь у бойових діях на території інших держав);
- ВПО, які є учасниками бойових дій або особами з інвалідністю внаслідок війни III групи (АТО/ООС до 1 червня 2018 року). Рік перебування в базі даних ВПО – до 24 лютого 2022 року;
- члени сім'ї особи, яка загинула (зникла безвісти), померла внаслідок АТО/ООС/заходів оборони, участі у бойових діях на території інших держав.

Щоб отримати компенсацію на придбання житла, необхідно:

- стати на квартирний облік;
 - подати документи до ЦНАПу або відділу соціального захисту, надання послуг соціальної підтримки населенню та ветеранської політики;
 - отримати рішення комісії про призначення грошової компенсації;
 - відкрити спеціальний рахунок у державному банку «Ощадбанк»;
- подати копію договору з банком до місцевого органу соціального захисту; дочекатися надходження коштів;
- придбати житло упродовж року.

Перелік документів:

1. Заява про призначення грошової компенсації.
2. Паспорт.
3. Посвідчення учасника бойових дій/особи з інвалідністю внаслідок війни/члена сім'ї загиблого (померлого)/члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.
4. Довідка про безпосередню участь особи у бойових діях.
5. Письмова згода у довільній формі кожного повнолітнього члена сім'ї особи з інвалідністю/внутрішньо переміщеної особи, на яких нараховується грошова компенсація, щодо включення їх у розрахунок грошової компенсації.
6. Документи, що підтверджують родинні стосунки між заявником і членами його сім'ї на яких нараховується грошова компенсація, і між загиблим (зниклим безвісти), померлим.
7. Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та кожного із членів її сім'ї (для внутрішньо переміщених осіб).
8. Рішення про взяття на квартирний облік за пільговою категорією (першочергово/позачергово) особи та кожного із членів її сім'ї.
9. Довідка про наявність/відсутність зареєстрованого до 31 грудня 2012 р. права власності на житло, яке розташоване в населених пунктах на підконтрольній Україні території (довідку з БТІ).

Куди звертатися:

- ✓ до ЦНАПу (у Харкові – Територіальні підрозділи ЦНАП м. Харкова, адреса і графік прийому доступні за посиланням <https://dozvil.kh.ua/addresses>, контактний номер 0800573434);
- ✓ органу соціального захисту населення за місцем перебування на квартирному обліку (Департаменту соціальної політики у м. Харкові <https://soczahist.kharkov.ua/>, Телефон приймальні: 760-77-84, e-mail: dsp34756609@city.kharkiv.ua).

ІНШІ ПІЛЬГИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ

- **першочергове забезпечення жилою площею** осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом. Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею - протягом двох років з дня взяття на квартирний облік;
- **одержання позики** на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва;

- **першочергове право на вступ** до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків.

Куди звертатися:

✓ до управління соціального захисту населення районних державних адміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад, сільських, селищних рад за місцем проживання (Департаменту соціальної політики у м. Харкові <https://soczahist.kharkov.ua/>, Телефон приймальні: 760-77-84, e-mail: dsp34756609@city.kharkiv.ua).

СУДОВА ПРАКТИКА ЖИТЛОВИХ ПЛІГ

Суд визнав дії селищної ради протиправними та зобов'язав повторно розглянути заяву позивача, враховуючи висновки суду. Відмова була визнана незаконною через процедурні порушення, відсутність обґрунтування та неврахування першочергового права ветерана на отримання землі.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 28 лютого 2023 року, Справа № 240/33406/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109248019>

Суть позову

Позивач, учасник бойових дій, звернувся до суду з вимогою визнати протиправною відмову Ружинської селищної ради у наданні дозволу на розробку документації із землеустрою для отримання у власність земельної ділянки (2,0 га) для ведення особистого селянського господарства. Також позивач вимагав зобов'язати раду повторно розглянути його заяву з урахуванням висновків суду.

Заперечення відповідача

Ружинська селищна рада вказувала, що:

Земельна ділянка вже сформована та зареєстрована в Державному земельному кадастрі, а тому не підлягає розробці нового проєкту землеустрою.

Земельна ділянка включена до резерву для учасників АТО/ООС, мобілізованих з території громади, тому її передача потребує додаткових рішень.

Відмова була ухвалена рішенням постійної комісії ради, що здійснює підготовку земельних питань.

Рішення суду

Суд задовольнив позов повністю, виходячи з наступних аргументів:

Відмова селищної ради була ухвалена неуповноваженим органом – постійною комісією, яка має лише дорадчі функції, тоді як рішення про розпорядження земельними ділянками повинні ухвалюватися на пленарному засіданні ради.

Відсутність мотивованого обґрунтування у рішенні про відмову є порушенням, оскільки за законом органи місцевого самоврядування можуть відмовити у наданні дозволу лише за чітко визначених підстав, таких як невідповідність містобудівній документації або іншим нормативним актам.

Закон «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» передбачає першочергове право учасників бойових дій на отримання земельних ділянок. Позивач довів свій статус ветерана, а відмова без належного обґрунтування порушує його законні права.

Суд визнав, що позивач дійсно має право на житло, але відсутність його надання не є протиправною бездіяльністю, оскільки житло розподіляється в порядку черговості. Дія пункту 45 Правил, на який посилався позивач, на нього не поширюється. Позовні вимоги були визнані необґрунтованими та відхилені.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 22 червня 2023 року, Справа № 750/4314/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111722404>

Суть позову

Позивач, ветеран війни та інвалід II групи, оскаржив бездіяльність Виконавчого комітету Чернігівської міської ради щодо ненадання йому разом із сім'єю житлового приміщення відповідно до законодавчих гарантій. Він вимагав зобов'язати відповідача надати житло, посилаючись на пункт 45 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, що передбачає забезпечення житлом у тримісячний строк.

Заперечення відповідача

Позивач перебуває у позачерговому списку на отримання житла, але дія пункту 45 Правил на нього не поширюється, оскільки він не проходив службу у Збройних Силах СРСР.

Чернігівська міська рада передала повноваження з квартирної обліку окремому відділу, і житло виділяється лише за чергою.

Ненадання житла не є протиправною бездіяльністю, оскільки виділення житла залежить від його наявності та черговості серед інших осіб у списку.

Рішення

суду

Суд відмовив у задоволенні позову, обґрунтовуючи це такими аргументами:

Позивач справді має статус ветерана війни та інваліда, тому був включений до позачергового списку осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Однак черга на житло визначається загальними правилами, і позивач у списку осіб з інвалідністю внаслідок війни перебуває під №119, перед ним є 118 осіб, які також очікують на житло.

Пункт 45 Правил обліку громадян, який встановлює тримісячний строк для надання житла, застосовується лише до осіб, які проходили службу у Збройних Силах СРСР, тому він не може бути підставою для задоволення позову.

Відповідач не відмовляв позивачеві у праві на отримання житла, а лише діє відповідно до порядку розподілу житлового фонду.

Позивач обрав неналежний спосіб захисту прав, оскільки суд не може зобов'язати орган влади негайно надати житло поза встановленою чергою.

Суд визнав неправомірною бездіяльність відповідача, який затримував процес оформлення житла позивача як постійного. Водночас суд не міг самотійно визнати квартиру такою, що вже не є службовою, тому лише зобов'язав компетентні органи провести необхідні дії.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 1 травня 2024 року, Справа № 620/13215/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118764831>

Суть позову

Позивач (ОСОБА_1), звільнений з військової служби підполковник із вислугою понад 27 років, звернувся до суду з вимогами:

Визнати його право на виключення квартири зі списку службового житла.

Зобов'язати Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігова подати клопотання до Чернігівської міської ради про виключення квартири з числа службових і надання їй статусу житла для постійного проживання.

Позивач аргументував свої вимоги тим, що має право на житло відповідно до законодавства України про соціальний захист військовослужбовців та їхніх сімей.

Заперечення відповідача

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігова відмовив у задоволенні вимог, посилаючись на:

Рішення Міністра оборони України від 31.08.2022 №20241/з/2, яке забороняє командирам військових частин подавати пропозиції щодо виключення житла із числа службового до окремого розпорядження.

Відсутність законодавчих підстав для негайного виключення житла позивача зі списку службового.

Висновки суду

Позивач має право на забезпечення житлом, оскільки:

Його вислуга на військовій службі становить понад 20 років.

Він є учасником бойових дій, що надає йому право на першочергове отримання житла.

Закон гарантує йому можливість виключення квартири зі списку службового житла (ст. 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»).

Бездіяльність відповідача (відмова в поданні клопотання про виключення житла) є незаконною, оскільки:

Відповідно до Порядку забезпечення військовослужбовців житлом (Постанова КМУ № 1081), виключення квартири з числа службового здійснюється за клопотанням відповідних органів.

Відповідач не довів законність своєї бездіяльності, а рішення Міністра оборони не може скасовувати гарантії, передбачені законом.

Суд частково задовольнив позов, а саме:

Зобов'язав Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігова подати клопотання про виключення житла зі службового фонду.

Відмовив у визнанні за позивачем права на виключення квартири зі службового житла, оскільки це не входить до компетенції адміністративного суду – суд не може самостійно ухвалювати такі рішення, а лише зобов'язує відповідні органи виконати свої обов'язки.

Рішення Закарпатського окружного адміністративного суду від 26 вересня 2024 року, Справа № 260/4753/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121902430>

Суть справи

Позивач, учасник бойових дій та особа з інвалідністю внаслідок війни III групи, звернувся до суду з вимогою **визнати протиправною бездіяльність** Виконавчого комітету Ужгородської міськради щодо відмови у складанні та затвердженні кошторису на капітальний ремонт його житла.

Аргументи суду

Позивач має право на безоплатний капітальний ремонт згідно із Законом «Про статус ветеранів війни» (п. 8 ч. 1 ст. 13).

Фінансування таких ремонтів відбувається з місцевих бюджетів (ст. 91 Бюджетного кодексу).

Виконавчий комітет неправомірно відмовив у фінансуванні, посилаючись на відсутність коштів з держбюджету, хоча після децентралізації такі витрати покриваються з місцевого бюджету.

Комісія підтвердила незадовільний стан житла, що є підставою для ремонту.

Заперечення відповідача

Виконавчий комітет Ужгородської міської ради заперечував проти позову, вказуючи, що:

Вони звернулися до Міністерства фінансів України та Міністерства соціальної політики України з проханням про виділення коштів, але **не отримали фінансування.**

Виділення коштів на ремонт житла ветеранів війни є питанням державного бюджету, а не місцевого.

Висновки суду

Позивач має право на безоплатний капітальний ремонт житла, оскільки:

Він є особою з інвалідністю внаслідок війни III групи, що підтверджено відповідними документами.

Пункт 8 частини 1 статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни» передбачає пільгу у вигляді **безоплатного капітального ремонту житла.**

Відповідач зобов'язаний здійснити ремонт за рахунок місцевого бюджету, оскільки:

Фінансування пільг ветеранам може здійснюватися як з державного, так і з місцевого бюджету (ч. 1 ст. 17 Закону № 3551).

Після реформи децентралізації (2017 рік) видатки на капітальний ремонт житла ветеранів війни перенесені на місцеві бюджети (ст. 91 Бюджетного кодексу України).

Виконавчий комітет неправомірно відмовив у фінансуванні ремонту, оскільки:

Бюджетне законодавство не містить вимоги про обов'язкове фінансування цих пільг **виключно з державного бюджету.**

Органи місцевого самоврядування мають право **самостійно визначати напрями використання бюджетних коштів**, і вони повинні були врахувати вимоги Закону № 3551.

Суд зобов'язав Виконавчий комітет скласти та затвердити кошторис на ремонт, оскільки:

Відповідно до Порядку № 565, органи місцевого самоврядування зобов'язані приймати рішення про проведення капітального ремонту, якщо житло ветерана перебуває у незадовільному стані.

Відповідно до висновку комісії від **03.11.2023**, стан житла позивача визнаний **незадовільним**, що є підставою для проведення ремонту.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 02 липня 2024 року, Справа № 460/5284/24. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/120154190>

Суть позову:

Позивач (ОСОБА_1), учасник бойових дій, ветеран війни та внутрішньо переміщена особа, вимагає:

Визнати протиправною та скасувати рішення Департаменту соціальної політики Рівненської міської ради (протокол №91 від 22.03.2024) про перегляд і скасування рішення Комісії Сєверодонецької міської військово-цивільної адміністрації (протокол №68 від 14.01.2022), яким йому призначено грошову компенсацію за належне для отримання житла.

Зобов'язати Департамент розглянути питання щодо виплати цієї компенсації.

Аргументи позивача:

Має статус учасника бойових дій, ветерана війни та інваліда III групи, що дає право на пільги за Законом №3551-XII.

Перебуває у першочерговій черзі на отримання державного житла.

Рішення про перегляд компенсації, скасоване на підставі нововиявлених обставин, суперечить принципу неповоротності законодавства (ст.58 Конституції).

Аргументи відповідача:

Вказують, що одночасне отримання двох пільг суперечить суті соціального захисту ветеранів.

Позивач уже користується пільгами щодо оплати житлово-комунальних послуг.

Позиція суду:

Відповідач стверджував, що позивач не може отримувати дві пільги одночасно та вже користується пільгами з інших питань.

Суд відповів, що статус позивача як учасника бойових дій не скасовано, його право на компенсацію підтверджується документально, а закон гарантує безоплатний капітальний ремонт і компенсацію навіть при наявності інших пільг.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 14 жовтня 2024 року, Справа № 460/8533/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122551134>

Позивач вимагає скасувати підпункт 2 пункту 4 рішення Рівненської міської ради від 15.12.2017 №3792 і включити його до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

Основні аргументи позивача:

Позивач має статус учасника бойових дій та ветерана війни, що гарантує йому пільги на отримання земельних ділянок для житлового будівництва.

Він неодноразово звертався за включенням до реєстру, але отримував відмови, обґрунтовані посиланням на рішення Рівненської міської ради №5401, яке було скасоване як дискримінаційне.

Обмеження через відсутність зареєстрованого місця проживання в м. Рівному вважається незаконним і дискримінаційним.

Основні контраргументи відповідача:

Відповідач стверджував, що включення до Єдиного реєстру здійснюється лише для осіб, зареєстрованих у м. Рівному, відповідно до встановленого порядку.

Також зазначалося, що позивач не відповідає критеріям, які передбачені рішенням ради, тому його включення не може бути здійснено.

Рішення суду:

Суд встановив, що вимога обмежувати право на включення до реєстру датою реєстрації місця проживання суперечить законодавчим гарантіям недискримінації, а скасування рішення Рівненської міської ради №5401 підтверджує незаконність таких обмежень; тому суд задовольнив позов повністю, зобов'язавши відповідача включити позивача до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

Суть вимог:

Позивач вимагає скасувати підпункт 2 пункту 4 рішення Рівненської міської ради від 15.12.2017 №3792 і включити його до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

Основні аргументи позивача:

Позивач має статус учасника бойових дій та ветерана війни, що гарантує йому пільги на отримання земельних ділянок для житлового будівництва.

Він неодноразово звертався за включенням до реєстру, але отримував відмови, обґрунтовані посиланням на рішення Рівненської міської ради №5401, яке було скасоване як дискримінаційне.

Обмеження через відсутність зареєстрованого місця проживання в м. Рівному вважається незаконним і дискримінаційним.

Основні контраргументи відповідача:

Відповідач стверджував, що включення до Єдиного реєстру здійснюється лише для осіб, зареєстрованих у м. Рівному, відповідно до встановленого порядку.

Також зазначалося, що позивач не відповідає критеріям, які передбачені рішенням ради, тому його включення не може бути здійснено.

Рішення суду:

Суд встановив, що вимога обмежувати право на включення до реєстру датою реєстрації місця проживання суперечить законодавчим гарантіям недискримінації, а скасування рішення Рівненської міської ради №5401 підтверджує незаконність таких обмежень; тому суд задовольнив позов повністю, зобов'язавши відповідача включити позивача до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

РОЗДІЛ 5. ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ

Нормативно-правове забезпечення

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.

Пільги:

- із встановлення квартирного телефону;
- на оплату послуг зв'язку.

Хто має право на пільги:

- особи з інвалідністю внаслідок війни;
- учасники бойових дій;
- учасники війни (пільга надається з урахуванням середньосукупного доходу);
- сім'ї померлих (загиблих) ветеранів війни.

Середньомісячний дохід сім'ї пільговика в розрахунку на одну особу не повинен перевищувати величину доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу.

Перелік документів:

1. Заява встановленого зразка.
2. Копія паспорта громадянина України пільговика (сторінки 1, 2 та сторінка з адресою реєстрації - за умови пред'явлення оригіналу; в разі надання паспорта громадянина України у вигляді ID-картки, обов'язково надається довідка/витяг про місце реєстрації особи).
3. Копії паспорта громадянина України дружини пільговика та його дітей віком від 14 до 18 років (сторінки 1, 2 та сторінка з адресою реєстрації - за умови пред'явлення оригіналу; в разі надання паспорта громадянина України у вигляді ID-картки, обов'язково надається довідка/витяг про місце реєстрації особи; для категорій «Учасник війни» та «Багатодітна сім'я»).
4. Копія довідки про присвоєння реєстраційного номеру облікової картки платника податків пільговика (за умови пред'явлення оригіналу).
5. Копії довідок про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків дружини пільговика та його дітей віком від 14 до 18 років (за умови пред'явлення оригіналу - для категорій «Учасник війни»).
6. Копія посвідчення пільговика (за умови пред'явлення оригіналу).
7. Копія свідоцтва про одруження пільговика (за умови пред'явлення оригіналу – для категорій «Учасник війни»).

8. Копії свідоцтв про народження дітей до 14 років (за умови пред'явлення оригіналу – для категорій «Учасник війни»»);

9. Інформація щодо наявності стаціонарного телефону.

Куди звертатися:

✓ До управління соціального захисту до сільської, селищної, міської ради (Департаменту соціальної політики у м. Харкові <https://soczahist.kharkov.ua/>, Телефон приймальні: 760-77-84, e-mail: dsp34756609@city.kharkiv.ua).

РОЗДІЛ 6. ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ

Нормативно-правове забезпечення

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
- Постанова КМУ «Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни» від 12.05.1994 р. № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-94-%D0%BF#Text>.
- Наказ Управління державної охорони «Про затвердження Положення про комісію Управління державної охорони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій [...]» від 17.12.2024 р. № 1192. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0140-25#Text>.

Пільги на проїзд:

- безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування у сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, зокрема внутрішньорайонних, внутрішньо- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання;
- безплатний проїзд один раз на два роки (в обидва боки) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, або проїзд один раз на рік (туди й назад) вказаними видами транспорту з 50% знижкою

Скористатися пільгою на безкоштовний проїзд можна лише після пред'явлення документа, що підтверджує пільгу. В іншому випадку перевізник має право вимагати оплати його послуг.

Хто має право:

- учасники бойових дій
- особи з інвалідністю I і II груп внаслідок війни.

Особам з інвалідністю I і II груп надається право безплатного проїзду один раз на рік (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, а особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I групи (не більше одного супроводжуючого), - 50-процентна знижка вартості проїзду один раз на рік (туди і назад) зазначеними видами транспорту.

Особам з інвалідністю III групи надається право безплатного проїзду один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом незалежно від наявності залізничного сполучення

або проїзду один раз на рік (туди і назад) зазначеними видами транспорту з 50-процентною знижкою вартості проїзду.

Перелік документів:

1. Заява.
2. Паспорт або інший документ, що посвідчує особу.
3. Документ, що підтверджує право на пільги.

Куди звернутися:

✓ Листи талонів на право одержання учасниками бойових дій проїзних документів (квитків) з 50-відсотковою знижкою їх вартості видають Мін'юст, органи Міноборони, МВС, Мінветеранів, Національної поліції, Національної гвардії, ДСНС, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Управління державної охорони, ДФС, Адміністрації Державної прикордонної служби, Держспецзв'язку, а також Держспецтрансслужба за місцем реєстрації учасника бойових дій.

✓ Листи талонів на право одержання особами з інвалідністю внаслідок війни проїзних документів (квитків) безоплатно і з 50-відсотковою знижкою їх вартості видає орган соціального захисту населення за місцем реєстрації громадянина (Департамент соціальної політики у м. Харкові <https://soczahist.kharkov.ua/>, Телефон приймальні: 760-77-84, e-mail: dsp34756609@city.kharkiv.ua).

РОЗДІЛ 7. ПРАВО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НА НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Нормативно-правова база

- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>. (ст. 12 п.14, ст.13 п.18, ст.15 п.15).
- Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» від 17.10.2012 р. № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>.
- Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.

Земельні ділянки виділяються лише, якщо особа раніше не скористалася правом на приватизацію землі відповідного цільового призначення.

Категорії осіб, які мають право на отримання:

- учасник бойових дій;
- особа з інвалідністю внаслідок війни;
- члени сімей загиблих.

Перелік документів:

1. Клопотання до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 Кодексу. У клопотанні зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри. До клопотання додаються графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки.

2. Графічні матеріали на яких зазначається бажане місце розташування земельної ділянки.

3. Посвідчення учасника бойових дій, або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника війни, або постраждалого учасника Революції Гідності.

Куди звертатися:

✓ з питань земель державної власності – до головного або обласного управління Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, (Сайт Держгеокадастру - <http://land.gov.ua/>). “Гаряча лінія” Держгеокадастру 0

800 300 808. Головне управління Держгеокадастру у Харківській області (<https://kharkivska.land.gov.ua/kontakti/>) Телефон: (057) 760-79-04. Поштова адреса: 61165, м. Харків, вулиця Космічна, 21, 2 під'їзд, поверхи 8,9.

✓ з питань що стосуються земель комунальної власності - до сільської, селищної, міської ради (Департаменту земельних відносин Харківської міської ради(https://dozvil.kh.ua/provider/departament_zemelnih_vidnosin_harkivskoi_miskoi_radi.html) Телефон: (057) 725-31-70, 725-33-65).

РОЗДІЛ 8. ПРАВО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Нормативно-правова база

- До 28.08.2025: Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
- Після 28.08.2025: Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» від 09.01.2025 р. № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>.
- Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
- Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
- Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.

Що таке підприємництво?

Це різновид господарської діяльності, тобто діяльності у сфері суспільного виробництва, спрямованої на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється підприємцями з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Право на здійснення підприємницької діяльності мають юридичні особи та фізичні особи-підприємці, відомості про яких внесено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

Реєстрація як суб'єкта підприємницької діяльності:

- може здійснюватися як за участі державного реєстратора (нотаріуса), так і без його участі, в автоматичному режимі з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг;
- реєстрацію ФОП можна провести в будь-якого реєстратора на території України, незалежно від місця проживання особи. Цей принцип (екстериторіальності реєстрації) не впливає на місце податкового обліку. Податковий облік здійснюватиметься контролюючим органом за місцем реєстрації особи.
- процедура реєстрації є безоплатною (відсутній адміністративний збір).

Яка фізична особа може стати підприємцем?

Право на здійснення підприємницької діяльності, не забороненої законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю.

Певні види підприємницької діяльності підлягають ліцензуванню (див. ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»). Займатися таким видом діяльності підприємець має право тільки після отримання ліцензії.

Куди звертатися:

✓ Сайт Дія. Автоматична реєстрація ФОП URL: <https://diia.gov.ua/services/reystraciya-fop>

✓ Центр надання адміністративних послуг (у Харкові – Територіальні підрозділи ЦНАП м. Харкова, адреса і графік прийому доступні за посиланням <https://dozvil.kh.ua/addresses>, контактний номер 0800573434)

✓ Нотаріус, який є реєстратором (перелік державних нотаріальних контор у м. Харкові, адреса і контакти доступні за посиланням <https://www.sumyjust.gov.ua/harkivs-ka-oblast-3/>, приватних нотаріусів).

РОЗДІЛ 9. ПРАВО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НА ОТРИМАННЯ ГРАНТІВ НА СТВОРЕННЯ АБО РОЗВИТОК ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ

Нормативно-правова база

- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей» від 21.06.2022 р. № 738. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>.
- Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Порядку проведення оцінювання заяв, критеріїв оцінювання та необхідної кількості балів (оцінки) для прийняття Державним центром зайнятості рішень про надання мікрогрантів/грантів на створення або розвиток власного бізнесу, форми бізнес-плану, форми договору про надання мікрогранту, форми договору про надання гранту, а також кінцевих строків подання заяв на отримання мікрогрантів/грантів» від 06.07.2022 р. № 1969. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-22#Text>.
- Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств» від 06.09.2006 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290665-06#Text>.

Гранти надаються громадянам України або фізичним особам - підприємцям - громадянам України, які станом на дату подання заяви фактично не перебувають та не провадять господарську діяльність на територіях активних бойових дій та тимчасово окупованих територіях, які не є кредитними або страховими організаціями, інвестиційними або недержавними пенсійними фондами, професійними учасниками ринку цінних паперів, ломбардами, не здійснюють виробництво або реалізацію зброї, алкогольних напоїв, обмін валют.

Категорії осіб, які мають право на отримання:

- учасник бойових дій;
- особа з інвалідністю внаслідок війни;
- дружина або чоловік учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни, у тому числі загиблих (померлих).

Перелік документів:

1. Заява з відомостями про отримувача – дивись п. 10 Порядку надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей.
2. Бізнес-план. Розробляється самостійно відповідно до форми, розміщеної на сайті Дія.

Куди звертатися:

- ✓ Сайт Дія. Грант для ветеранів та членів їхніх сімей. URL: <https://diia.gov.ua/services/grant-dlya-veteraniv-ta-chleniv-yihnih-simej>.

✓ Державний центр зайнятості. Телефон: 0 800 600 288. E-mail: 17@es.dcz.gov.ua. Сайт: <https://www.dcz.gov.ua/>.

✓ Харківський обласний центр зайнятості. «Гаряча лінія» 0800 600 498, 096 055 48 69. Канал онлайн-підтримки в Telegram <https://t.me/KharkivOCZ>. Поштова адреса: вул. Громадського Олега, 1-А, м. Харків, 61068.

РОЗДІЛ 10. ВЕБ-ПОРТАЛИ ПОСЛУГ ТА САЙТИ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Єдиний державний веб-портал електронних послуг ДІА. URL: <https://diia.gov.ua/>

Сторінка з переліком усіх послуг: <https://diia.gov.ua/services>

Відповідальний суб'єкт: Держателем Порталу Дія визначено Мінцифри; технічним адміністратором визначено державне підприємство “ДІА”, що належить до сфери управління Мінцифри.

Правова основа:

Положенням про Єдиний державний веб-портал електронних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137 визначено, що Портал Дія призначений для реалізації права кожного на доступ до електронних послуг та інформації про адміністративні та інші публічні послуги, звернення до органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (у тому числі відповідно до Закону України “Про звернення громадян”), отримання інформації з національних електронних інформаційних ресурсів, яка необхідна для надання послуг, а також для проведення моніторингу та оцінки якості послуг у випадках, визначених цим Положенням.

Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Перелік від 04.12.2019 № 1137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>

2. Гід з державних послуг. URL: <https://guide.diia.gov.ua/>

Відповідальний суб'єкт: Держателем Порталу Дія визначено Мінцифри; технічним адміністратором визначено державне підприємство “ДІА”, що належить до сфери управління Мінцифри.

Правова основа: Фактично відмічений як частина Реєстру адміністративних послуг, тобто є складовою Єдиний державний веб-портал електронних послуг ДІА.

3. Е-Ветеран. URL: <https://eveteran.gov.ua/>

Відповідальний суб'єкт: Мінветеранів. Мінветеранів є розпорядником та держателем даних, наданих до ЄДРБВ.

Правова основа: е-Ветеран – система на базі Єдиного державного реєстру ветеранів війни. У 2019 році відбулося законодавче врегулювання Єдиного державного реєстру ветеранів війни (далі – реєстр), як єдиної державної інформаційно-телекомунікаційної системи. Реєстр є правонаступником Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції

У лютому 2023 року введено в постійну експлуатацію відповідно до наказу Міністерства у справах ветеранів України від 09.02.2023 № 26 “Про ведення

інформаційно-комунікаційної системи “Єдиний державний реєстр ветеранів війни” в постійну експлуатацію”.

- Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 14.08.2019 р. № 700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-%D0%BF#n18>

- Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text> (Стаття 3-1. Єдиний державний реєстр ветеранів війни)

- Про публічні електронні реєстри : Закон України від 18.11.2021 № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text> (загальний акт)

На платформі Е-Ветеран представлені посилання на додаткові платформи:

Реєстр суб'єктів надання послуг із психологічної допомоги для ветеранів і членів їх сімей. URL: <https://mva.gov.ua/veteranam/perelik-subektiv-nadannya-poslug-vkluchenih-do-reestru-subektiv-nadannya-poslug-iz-psiologichnoi-dopomogi-dlya-veteraniv-i-chleniv-ih-simey>

Відповідальний суб'єкт: Мінветеранів.

Правова основа: Наказ Міністерства у справах ветеранів України від 14.12.2023 № 330 “Про затвердження Порядку формування, ведення та доступу до Реєстру суб'єктів надання послуг із психологічної допомоги для ветеранів і членів їх сімей”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 12 січня 2024 р. за № 67/41412, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0067-24#Text>

е-Карта послуг для ветеранів війни в громадах. URL: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojMjk3MzIwYmUtZjVmMS00NmExLWJiNzAtZDNIYzdlN2IyOTFkIiwidCI6IjVjM2NjODcwLTZlMGUtNDc1Mi1hMmVILTzkMjlmZTE1NmM3NSIsImMiOjI9>

Відповідальний суб'єкт: Мінветеранів.

Правова основа:

е-Карта вакансій державної служби та органів місцевого самоврядування для ветеранів. URL: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojY2FjZjg1OGYtNjJkOC00MjZlTG1ZGMtYTc0N2RlMzlhNzIxIiwidCI6IjVjM2NjODcwLTZlMGUtNDc1Mi1hMmVILTzkMjlmZTE1NmM3NSIsImMiOjI9>

Відповідальний суб'єкт: Мінветеранів. Співробітництво з Національне агентство України з питань державної служби та Представництво МОМ в Україні.

Правова основа:

4. Веб-портал електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони “Армія+”

Відповідальний суб'єкт: Міністерство оборони. У координації з Міністерством внутрішніх справ.

Правова основа: Деякі питання Державного вебпорталу електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони “Армія+” : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.07.2024 № 879.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/879-2024-%D0%BF#Text>

5. Реєстр надавачів соціальних послуг. URL:
<https://www.msp.gov.ua/content/reestr-nadavachiv-socialnih-poslug.html>

Важливо: лише для «внутрішніх користувачів» (Мінсоцполітики, Мінфін та Нацсоцслужба, органи місцевого самоврядування тощо).

Відповідальний суб'єкт: Міністерство соціальної політики України

Правова основа: Відповідно до вимог Закону України «Про соціальні послуги», який набув чинності з 01 січня 2020 року, [постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг»](#) всі юридичні та фізичні особи-підприємці, які надають соціальні послуги, повинні бути внесені в зазначений Реєстр та відповідати Критеріям діяльності надавачів соціальних послуг (постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185).

6. Портал електронних сервісів Мінекономіки. URL:
<https://my.gov.ua/>

Відповідальний суб'єкт: Мінекономіки

Правова основа:

7. Реєстр адміністративних послуг, які надаються Управлінням розвитку територій та інфраструктури обласної державної адміністрації. URL:
<https://www.vin.gov.ua/administratyvni-posluhy/administratyvni-posluhy-iaki-nadaiut-strukturni-pidrozdiy-oda/142-dep-zhkh/56191-reiestr-administratyvnykh-posluh-2>

8. Портал електронних сервісів міста Харкова. URL: <https://e-kharkiv.khmr.gov.ua/services>

9. Міністерство у справах ветеранів України

Деякі питання Міністерства у справах ветеранів: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 27.12.2018 № 1175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-2018-%D0%BF#Text>

3. Основними завданнями Мінветеранів є:

1) формування і реалізація державної політики у сфері:

- соціального захисту ветеранів та членів їх сімей...
- надання довічних державних стипендій, щорічної виплати...
- надання, позбавлення статусу та видачі посвідчень...

2) забезпечення прав і свобод ветеранів та членів їх сімей;

3) забезпечення формування і ведення Єдиного державного реєстру ветеранів війни;

4. Мінветеранів відповідно до покладених на нього завдань:

10-1) здійснює методичне забезпечення діяльності та в межах повноважень, передбачених законом, координацію взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, зокрема центрів надання адміністративних послуг, з питань соціального захисту ветеранів та членів їх сімей;

12) за погодженням з МОЗ формує перелік медичних послуг для ветеранів та членів їх сімей, не включених до програми державних гарантій медичного обслуговування населення, оплату надання яких гарантує держава;

13) проводить моніторинг:

стану дотримання вимог законодавства щодо соціального захисту ветеранів та членів їх сімей, зокрема забезпечення житлом ветеранів та членів їх сімей, психологічної реабілітації та соціальної адаптації ветеранів та членів їх сімей, зайнятості та дозвілля ветеранів, відновлення та вдосконалення їх професійних навичок і умінь шляхом професійного навчання, підвищення конкурентоспроможності на ринку праці, надання ветеранам медичних послуг та забезпечення їх технічними та іншими засобами реабілітації;

25) створює та забезпечує формування і ведення Єдиного державного реєстру ветеранів війни, забезпечує захист персональних даних, отриманих відповідно до законодавства, захист інформації з обмеженим доступом, а також технічний захист інформації та здійснює контроль за їх збереженням, забезпечує та координує обмін даними між існуючими державними реєстрами, інформаційно-аналітичними системами, а також між надавачами пільг і послуг;

26) створює та забезпечує функціонування інформаційно-аналітичної системи обліку для адміністрування потреб ветеранів (персонального електронного кабінету ветерана);

Про затвердження Порядку проведення комплексного огляду системи соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів Захисників та Захисниць України: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 10.06.2022 № 663. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/663-2022-%D0%BF#n8>

10. Міністерство оборони України

Статус учасника бойових дій

Правова основа: Положення про комісії Міністерства оборони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, учасниками війни та вирішення спірних питань щодо зарахування окремих періодів служби до вислуги років, затверджено наказом Міністерства оборони України від 10.11.2022 № 369. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1441-22#Text>

Статус особи з інвалідністю внаслідок війни

Правова основа: Наказ Міністерства оборони України 14 серпня 2008 року № 402 “Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#Text>

Надання електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони

Правова основа: Деякі питання Державного вебпорталу електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони “Армія+” : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.07.2024 № 879. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/879-2024-%D0%BF#Text>

5. Завданнями Порталу “Армія+” є:

1) надання електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони користувачу Порталу “Армія+” (у тому числі в автоматичному режимі) з отриманням та використанням у разі потреби інформації з державних електронних інформаційних ресурсів, інших інформаційно-комунікаційних систем, яка необхідна для надання таких послуг;

2) забезпечення можливості подання в електронній формі заяв про надання електронної публічної послуги у сфері національної безпеки і оборони та інших документів в електронній формі (заяв, звернень, запитів, рапортів, звітів (донесень) про виконання завдань та службових обов’язків тощо) засобами Порталу “Армія+”;

3) ведення інформаційних (автоматизованих) систем, інформаційно-комунікаційних систем, баз даних;

4) забезпечення отримання через електронний кабінет користувача Порталу “Армія+” інформації з державних електронних інформаційних ресурсів, інших інформаційно-комунікаційних систем;

5) забезпечення користувачів Порталу “Армія+” інформацією про електронні публічні послуги у сфері національної безпеки і оборони, які надаються з його використанням;

6) забезпечення можливості офіційного електронного листування під час надання електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони, а також під час розгляду інших питань з використанням Порталу “Армія+”;

7) забезпечення користувачів Порталу “Армія+” інформацією про перебіг та результати надання електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони [...]

8) отримання користувачами Порталу “Армія+” результатів надання електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони [...]

9) подання скарг за результатами надання електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони у сфері національної безпеки і оборони [...]

10) формування та відображення засобами Порталу “Армія+” в електронній формі відомостей, які містяться у документах, що підтверджують статус військовослужбовця, та інших документах;

Тощо...

11. Державна служба зайнятості

Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>

5. Держава забезпечує соціальну та професійну адаптацію військовослужбовців, які звільняються у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, за станом здоров'я, а також військовослужбовців строкової військової служби, які до призову на строкову військову службу не були працевлаштовані, в разі відповідного звернення зазначених осіб. У разі необхідності соціальну та професійну адаптацію проходять також члени сімей військовослужбовців за їх зверненням. Адаптація зазначеної категорії осіб провадиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах зайнятості населення та трудової міграції, трудових відносин, соціального захисту населення, за рахунок коштів державного бюджету.

12. Міністерство охорони здоров'я України

Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 25.03.2015 № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>

1. Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ) [...] забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах:

розвитку медичних послуг, забезпечення державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення;

Конкретні пільги врегульовані переважно окремими підзаконними актами, наприклад:

Пілотний проєкт щодо зубопротезування

- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2024 року № 212, якою затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації у 2024 році пілотного проєкту щодо зубопротезування

окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

- Пункт 19-25 статті 6, пункт 11-16 статті 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

- Підпункт 1 пункт 1 статті 3 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”.

Безоплатний та пільговий відпуск лікарських засобів

Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними [...] : Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік від 17.08.1998 № 1303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-%D0%BF#Text>

1. Групи населення, у разі амбулаторного лікування яких лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно:

1) незалежно від розміру середньомісячного сукупного доходу їх сім’ї:

учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, постраждалі учасники Революції Гідності та особи, на яких поширюється дія [Закону України](#) “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

ветерани військової служби, ветерани органів внутрішніх справ, ветерани Національної поліції...

13. Міністерство соціальної політики

Конкретні пільги врегульовані переважно окремими підзаконними актами, наприклад:

Безоплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами (Міністерство соціальної політики України)

- п.2 ч.1 ст.13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні та інші засоби реабілітації, переліку таких засобів» від 05 квітня 2012 р. № 321;

- Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні...» від 01 жовтня 2014 р. № 518.

14. Міністерство освіти і науки України

Конкретні пільги врегульовані переважно окремими підзаконними актами, наприклад:

► Надання переважного права на вступ до закладів вищої, фахової передвищої освіти

- п.22 ч.1 ст.12; п.28 ч.1 ст.13.; ч.3 ст. 16-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

- «Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.03.2024 р. № 266 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році».

15. Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад

Конкретні пільги врегульовані переважно окремими підзаконними актами, наприклад:

Державна соціальна допомога на догляд

Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної [...] : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2005 № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2005-%D0%BF#Text>

13. Державна соціальна допомога на догляд (далі - допомога на догляд) призначається:

1) особам з інвалідністю внаслідок війни з числа військовослужбовців та інших осіб, яким призначено пенсію по інвалідності ...

2) особам, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни ...

16. Міністерство економіки України

Питання Міністерства економіки : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Перелік від 20.08.2014 № 459. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text>

3. Основними завданнями Мінекономіки є:

4) участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері надання адміністративних послуг;

240) подає пропозиції щодо формування та реалізації державної політики у сфері надання адміністративних послуг;

Конкретні пільги врегульовані переважно окремими підзаконними актами, наприклад:

► **Надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей**

Деякі питання надання грантів бізнесу : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>

17. Міністерство цифрової трансформації

Питання Міністерства цифрової трансформації: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 18.09.2019 № 856.

1. Мінцифри є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики: у сферах [...] впровадження електронного документообігу [...] публічних електронних реєстрів, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів [...] надання електронних та адміністративних послуг; у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг;

4. Мінцифри відповідно до покладених на нього завдань:

3) здійснює заходи щодо створення та забезпечення функціонування:

- Єдиного державного вебпорталу електронних послуг;

- Національної веб-платформи центрів надання адміністративних послуг;

- Інформаційно-комунікаційної системи для автоматизації центрів надання адміністративних послуг “Вулик”;

9) формує та веде Реєстр адміністративних послуг; [З 1 січня 2020 року Єдиний державний веб-портал електронних послуг виконує також функції Єдиного державного порталу адміністративних послуг, що передбачено Постановою КМУ від 04.12.2019 р. № 1137 Про питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>]

11-3) забезпечує збір та зберігання інформаційних повідомлень про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій.

ДОДАТОК №1

Перелік міських та обласних органів, відповідальних за ветеранську політику

	Місто	Область
Вінницька	Управління ветеранської політики Департаменту соціальної політики Вінницької міської ради	Департамент ветеранської політики Вінницької обласної військової адміністрації
Волинська	Департамент з питань ветеранської політики Луцької міської ради	Управління з питань ветеранської політики Волинської обласної військової адміністрації
Дніпропетровська	Управління у справах ветеранів та внутрішньо переміщених осіб Департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради	Управління з питань ветеранської політики Дніпропетровської обласної державної адміністрації
Донецька	<i>Інформація відсутня</i>	Управління з питань ветеранської політики Донецької обласної державної адміністрації
Житомирська	Управління у справах ветеранів війни Житомирської міської ради	Відділ з питань ветеранської політики Житомирської обласної державної адміністрації
Закарпатська	Управління ветеранської політики департаменту соціальної політики Ужгородської міської ради	Управління з питань ветеранської політики Закарпатської обласної державної адміністрації
Запорізька	Департамент з питань ветеранської політики Запорізької міської ради	Управління з питань ветеранської політики Запорізької обласної державної адміністрації
Івано-Франківська	Управління у справах УБД, сімей загиблих та внутрішньо переміщених осіб Департаменту соціальної політики виконкому Івано-Франківської міської ради	Управління з питань ветеранської політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації
Київська	Департамент соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради Комунальна бюджетна установа «Київський міський центр комплексної підтримки учасників бойових дій "Київ Мілітарі Хаб"»	Управління ветеранської політики Київської обласної державної адміністрації
Кіровоградська	Відділ по роботі з ветеранами війни, учасниками АТО та членами їх сімей Департаменту соціальної політики Кропивницької міської ради	Управління у справах ветеранів Кіровоградської обласної державної адміністрації

Луганська	<i>Інформація відсутня</i>	Спеціалізований Департамент з питань ветеранів не утворено Реалізація ветеранської політики здійснюється в межах Відділу організації надання соціальних послуг управління соціального обслуговування й захисту населення Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації
Львівська	Львівський центр надання послуг учасникам бойових дій	Управління з питань ветеранської політики Львівської обласної державної адміністрації
Миколаївська	<i>Інформація відсутня</i>	Рада ветеранів війни при Миколаївській обласній раді
Одеська	Координаційна рада з питань формування та реалізації ветеранської політики в місті Одесі при Департаменті праці та соціальної політики Одеської міської ради	Відділ з питань ветеранської політики Одеської обласної державної адміністрації
Полтавська	Комунальний заклад «Ветеранський Центр Полтави»	Управління у справах реінтеграції, соціального захисту ветеранів та внутрішньо переміщених осіб Полтавської обласної державної адміністрації
Рівненська	Управління у справах ветеранів Департаменту соціальної політики Рівненської міської ради	Управління з питань ветеранської політики Рівненської обласної державної адміністрації
Сумська	Управління з питань ветеранської політики Департамент соціального захисту Сумської державної адміністрації	Управління з питань ветеранської політики Сумської обласної державної адміністрації
Тернопільська	Комунальний заклад «Центр підтримки ветеранів та родин Героїв» Тернопільської міської ради	Управління з питань ветеранської політики Тернопільської обласної державної адміністрації
Харківська	Департамент з питань ветеранської політики Харківської міської ради	Управління у справах ветеранів Харківської обласної державної адміністрації
Херсонська	<i>Інформація відсутня</i>	Управління у справах ветеранів Херсонської обласної державної адміністрації

Хмельницька	<u>Управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради</u>	<u>Управління з питань ветеранської політики Хмельницької обласної державної адміністрації</u>
Черкаська	<u>Управління у справах ветеранів війни та надання соціальних гарантій Черкаської міської ради</u>	<u>Управління з питань ветеранської політики Черкаської обласної державної адміністрації</u>
Чернівецька	<u>Управління у справах ветеранів Чернівецької міської ради</u>	<u>Управління з питань ветеранської політики Чернівецької обласної державної адміністрації</u>
Чернігівська	<u>Спеціалізований Департамент з питань ветеранів не утворено. Окремі ветеранські послуги надаються Департаментом соціальної політики Чернігівської міської ради</u>	<u>Відділ з питань ветеранської політики Чернігівської обласної державної адміністрації</u>